

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2107

Vragen van het lid **Wassenberg** (PvdD) aan de Staatssecretaris van Defensie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht dat Defensie klimaatactivisme en werken als reservist onverenigbaar vindt* (ingezonden 24 februari 2020).

Mededeling van Staatssecretaris **Visser** (Defensie) (ontvangen 16 maart 2020).

Vraag 1

Kent u het bericht «Militair én klimaatactivist is geen fijne combinatie: «Wat heb je gedaan, pannenkoek?»¹

Vraag 2

Wist u dat voormalig Commandant der Strijdkrachten Tom Middendorp stelt dat klimaatverandering de wereldvrede bedreigt en daarmee een gevaar is voor onze veiligheid?²

Vraag 3

Erkent u dat klimaatverandering de aarde kan ontwrichten dat het de grootste bedreiging is voor de wereldwijde vrede en veiligheid en dat er geen stabiliteit kan zijn zonder klimaatveiligheid?

Vraag 4

Wat vindt u ervan dat actievoeren voor een leefbare aarde bij Defensie wordt beoordeeld als onverenigbaar met het werken als reservist? Zouden reservisten bij Defensie niet juist moeten strijden voor wereldwijde vrede en veiligheid en daarom ook tegen klimaatverandering?

Vraag 5

Klopt het dat de betreffende reservist door zijn meerderen is gevraagd te stoppen met demonstreren? Zo nee, hoe zit het dan? Zo ja, vindt u dit terecht?

¹ <https://www.ad.nl/nieuws/militair-en-klimaatactivist-is-geen-fijne-combinatie-wat-heb-je-gedaan-pannenkoek-a628d545/>

² <https://nos.nl/artikel/2146639-generaal-middendorp-klimaatverandering-bedreigt-wereldvrede.html>

Vraag 6

Wat vindt u ervan dat Defensie hier verwijst naar de «Leidraad Persoonlijke Gedragingen», waarin gesproken wordt over «loyaliteit aan de werkgever, de Nederlandse samenleving en de democratische rechtsorde»³, en daarmee suggereert dat geweldloos klimaatactivisme buiten de democratische rechtsorde zou vallen?

Vraag 7

Deelt u de mening dat het niet uit te leggen is om met verwijzing naar de democratische rechtsorde een reservist te beperken in zijn grondrecht op demonstratie?

Vraag 8

Erkent u dat demonstreren tegen klimaatverandering binnen de grenzen van de wet een grondrecht is, ook voor reservisten? Zo nee, waarom niet?

Vraag 9

Erkent u dat klimaatactivisme binnen de grenzen van de wet geen bedreiging vormt voor de Nederlandse democratische rechtsorde en daarom niet in strijd is met de «Leidraad Persoonlijke Gedragingen»? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Bent u bereid duidelijk te maken dat klimaatactivisten altijd welkom zijn bij Defensie? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

Uw Kamer heeft mij en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzocht te reageren op de schriftelijke vragen van het lid Wassenberg (PvdD) over het bericht dat Defensie klimaatactivisme en werken als reservist onverenigbaar vindt (ingezonden op 24 februari 2020 met kenmerk 2020Z03744).

De beantwoording kost meer tijd dan de gebruikelijke termijn voorschrijft in verband met de benodigde (interdepartementale) afstemming. U zult de antwoorden zo spoedig mogelijk ontvangen.

---

³ <https://www.defensie.nl/downloads/brochures/2015/02/05/leidraad-gedrag-bij-veiligheidsonderzoek>